

NÉPI EGYSÉG

Határkövet jelent a csikszeredai kongresszus a székely közbirtokosságok életében

„Mindenkinak részeshülnie kell az őseinktől reánk hagyott javakból” — mondotta Kurkó Gyárfás

(Csikszereda) — Vasárnap délelőtt nyílt meg a vármegyei ház nagytermében a MNSZ kezdeményezésére és pártfogása alatt összehívott volt erdő- és közbirtokossági kongresszus mintegy 300 személy részvételével. A legnagyobb számban megjelent csiki közbirtokossági tagokon kívül szép számmal jelentek meg Maroszelek, Udvarhely és Háromszék kiküldöttjei is. Ott voltak a MNSZ részéről Bakosy Ádám és Csikó Nándor képviselők, valamint Fodor István és Káli János. Megjelent Kacsás Márton csiki megyefőnök, Ferencz Imre csiki almegyefőnök és Gyárfás Albert dr., Háromszék almegyefőnöke. A kongresszust Káli Ferenc, a MNSZ csiki tagozati elnöke nyitotta meg és elnökölt minőségben Elekcs Béla, a Csiki Magánjavak igazgatója, a csiki MNSZ gazdasági ügyosztály vezetője vezette le. Második napján maga az országos elnök, Kurkó Gyárfás is megjelent.

A két napig tartó és felvilágosító előadásokban, hozzászólásokban, helyi polkénok feltárássában és javaslatokban rendkívül gazdag nagygyűlés részletes ismertetése lapunk szűkös terjedelme miatt lehetetlen. Ezáltal csupán főbb eseményeit ismerhetjük s majd alkalomszerűen térünk vissza egyik-másik közérdekű kérdéshez a megbeszélésekre.

A nagygyűlésnek az ad kivételes jelentősége, hogy ezúttal a demokrácia létkörében maguk az érdekeltek közbirtokossági tagok, vagyonsabak és kevesebb vagyonsab vizsgálat meg helyettesítet s tettek kísérletet annak megjavítására. A széles körű látókör, az országos távlatot szemlélve saját népi szervezeteiknek, a Magyar Népi Szövetségnek segítségükre jött politikai biztositást. A nélkülözhetetlen szakszerű felvilágosításokat pedig megkapták azoktól a szakképzett magyar értelmiségiektől, akik felismerték, hogy valódi szerepük abban áll, hogy szaktudásukat a szervezkedő és saját sorsának jobb útjait kereső nép rendelkezésére bocsassák.

A fa székely tulajdon marad feldolgozása végső formájáig

Az aránylag rövid idő alatt előkészített közbirtokossági nagygyűlés igen komoly munkát végzett. Hogy ezt tehette, annak az oka, hogy a közbirtokossági kérdésekben leggyakrabban szakembereink teljes odaadással állottak évek hosszú során át szerzett tapasztalataikkal, tudásukkal az ügy mellé. Kovács Károly dr., a közbirtokosság kialakulását és történetét ismertette, kutatva és meg is mutatta az okokat, melyek miatt a tulajdonos népközlőség kezéből hullt el a magánjavak és estészt ki az erdő. (Háromszék) meggyében ma már az egykor közös erdőnek ma több mint fele magánkezen van. Közán Imre az erdő kihasználásával szemben összefüggő kérdésekről tartott előadást.

Kurkó Ferenc dr. az erdő közönségi birtoklási mód és a modern szövet-

kezeti termelő mód keverésének kitűnő példáját adta elő a csikszeredai erdőkezelési szövetkezet történetének megajzolásával. Ez az előadás és Bíró Gábor utána következő előadása világosan vetette fel a legégetőbb kérdést, melyet talán a mulatban nem láttak eléggé tisztán az arányjogok feletti gyakorlati szenvedélyes viták miatt. Az erdőkezelési közbirtokosságok alakulásának idején az erdő kihasználásának módját az u. n. naturálgazdálkodás szabta meg. Az erdő fája legnagyobb részben a naturálgazdálkodás elvei szerint folytatott mezőgazdasági üzem szükségleteinek a kielégítésére szolgált. A kapitalizmus azonban a fát a Székelyföldön éppennygy, mint másutt is, használati cikkévé áruváltá válogtatta. A fejlődésben gyarmati sorsa miatt visszamaradt székelység ke-

zeből áruváltá vált fa még olyan helyeken is kieszt, ahol a telek-kezelési tulajdonjogot egyébként meg tudta őrizni. Már most Karda Ferenc dr. és Bíró Sándor előadásukban helyesen hangsúlyozták, hogy nem szabad megengedni, hogy a székely közbirtokossági erdők fájától a székelység a nagyon is alacsony tőzrőn vájjon meg és így elvesz a kitermelt faadt munkalehetőségektől, hanem gondoskodni kell arról, hogy a fa székely tulajdon maradjon mindaddig, amíg feldolgozásának végső formáját (épületalkatrész, bútort, vagy más irányban retortaszén és annak termékei stb.) elnyeri. Így a tőzrőn kívül a székely népe marad a munkalehetőség is és a kész-áru értékesítéséből származó kereskedelmi haszon. Legszerecsesebb termelőformát az előadók is, a

Kurkó Gyárfás irányt szab

— Sok panasz van, — mondotta — azokat azonban rögtön orvosolni itt a nagygyűlésen nem lehet. A nagygyűlés szervezettel alakított, amely majd számon tartja a panaszokat s igyekszik orvoslásukról is gondoskodni.

— Előbb vagy utóbb rendeznünk kell az erdővel kapcsolatos minden kérdéseket. Sor fog kerülni egy erdőreformra. Elsősorban a módosabbakhoz szölok. Értsék meg, hogy sorsuk jobbra vagy balrafordulása az egész romániai magyarors sorsának kialakulásától függ. Ha a majdnem

kétfelmiónyi magyar sorsa biztositva van, akkor az egyesnek nincs miért félnie, biztositva van az ő sorsa is. Ne azt nézzük, hogy egyik ember gyengébb, mint a másik. Tekintsük testvéreknek egymást. Ha valaki elitta volna is — mert elittatták vele — az arányjogát, azért nem büntethetjük gyermekeiket azzal, hogy ki-rekesztjük a közösségünkől.

Meg kell találni a módot annak, hogy mindenki részeshülsen az őseinktől reánk hagyott javak áldásaiban. Ne legyenek túlságosan nagy eltérések az arányjogok között. S a

nagygyűlés is a szövetkezeti formában látták.

Kocsis János dr. javaslatára a nagygyűlés közös érdekvédelmi szerv alakításának szükségét mondotta ki és biztositást küldött ki a négy megye kiküldöttjeiből a közbirtokossági kérdéseinek nyilvántartása és nemzetiségi anyaservezetükkel, a Magyar Népi Szövetséggel s annak parlamenti csoportjával való állandó kapcsolattartás céljából. Ennek tagjai lettek Udvarhelyről Hadnagy Károly dr., Kocsis János dr., Maroszelekről Klózel Oszkár és Vass Márton, Háromszékről Benedek János dr. és Nagy György Csik részéről pedig Adler Sándor dr., Máthé László dr., Kovács Károly dr. és Karda Ferenc dr.

Állást foglalt a kongresszus a kész-áru erdőterményével kapcsolatban megállapítva azt, hogy a törvénytervezet módosításra szorul. Elsősorban is, abban a tekintetben, hogy a kitermelés és feldolgozás lehetősége ne vessen ki a tulajdonos közbirtokosságok kezéből nagy tökével rendelkező magánévek javára.

A közbirtokossági kiküldöttek a legkülönbözőbb vonatkozásban számoltak be bajokról, gondjaikról, selemleikről. Mindezek hamarosan javaslati formát öltöttek s a kiküldött egyeztető biztositásba kerültek, mely azokat felhasználatba szerezte meg vasárnap délelőtt a nagygyűlés határozati javaslatát. A sok kis panasz tömkelegében már-már az a veszély fenyegett, hogy a nagygyűlés nem fog átfogó képet alkottani az alapvető kérdésekben, amikor megjelent a nagygyűlésen Kurkó Gyárfás országos elnök. Több hozzászólást végighallgatva szót kért és irányt szabott a szereláradó panaszcsozon-

oktatlanul kiszakított erdőket is vizsgál kell vonni a közösség tulajdonába. Természetesen azonban, hogy a jogokból való részesedés kötelesegeket is ró ki.

Sok értékes hozzászólás és javaslat, nem egyszer nagyon is heveshangú viták nyomán született aztán meg hétfőn délután az a határozati javaslat, melyet a nagygyűlés minden egyes résztvevője megadva téve, egyhangúan megszavazott. Ennek a nagyfontosságú határozatnak az ismertetésére legközelebbi számunkban visszatérünk.

Moszkva ragaszkodik a német béketermelésből folyósítandó jóvátételhez

A nemzetközi reakció meg szeretné hiusítani a moszkvai megegyezést
Rendkívüli ülészsakra hívták össze az Egyesült Nemzetek közgyűlését

A nemzetközi reakció már hetek óta minden rendelkezésre álló befolyást igénybe veszi, hogy meghiúsítsa a moszkvai megegyezést. A nemzetközi trösztök, haditermelési érdekeltségek imperialista körök az általuk pénzelt világlapokon keresztül a legcélszerűbb tárgyalásokhoz is nélkülözö hangnemben foglalkoznak a moszkvai tárgyalásokkal és el nem mulasztják hetenként többször is a világ tájékoztatlan közvéleményébe bedobni a hirt: a tárgyalások holtpontja jutottak.

Nem vitás, hogy a nemzetközi körök miért látnak szívesen azt, ha Moszkvában tényleg nem sikerülne megegyezni a Németország újjászervezésére vonatkozó kérdésekben. A nemzetközi finimotokének nem érdeke a nyugatbiztonság és a tartós béke megteremtése, mert ebben az esetben a legveszélyesebb részvevők jövedelme megesapanna. Árpedig a körök a világ népeinek szenvedéséből húzzák a legnagyobb hasznot. Kövintsem véletlen látjuk, ha a Szovjet-unió és a Németország közötti tárgyalások holtpontba jutnak, hogy Moszkva a nemzeti érdekeiért nem enged meg semmit, hanem elvi szempontból folytat

béke-külpolitikát, mert csak ezáltal lehet biztositani a dolgozó milliók gazdasági és kulturális színvonalának emelését, ami viszont a szovjet politika elsőrendű célkitűzése. A szovjet diplomácia a nemzetközi tárgyaló asztaloknál nem pillanatnyilag sürgős nemzetközi kérdéseket akar megoldani, hanem nagy távlatokban gondolkozva,

elre ki akarja zárni még a lehetőségét is annak, hogy egy-egy jelentéktelen politikai kérdésből az idők folyamán háborús összecsapások csúszhassanak azok, akiknek a háború gazdasági érdekei.

Molotov legutóbbi sajtónyilatkozatában kihangsúlyozta, hogy a moszkvai megegyezés nemcsak a szovjet diplomáciától függ, de a maga részéről a szovjet diplomácia minden okát látja, hogy a nagyhatalmak ki ne mulasztanak tanácskozás a leendő legnagyobb eredményekkel való felkészülést teszi ezt a Szovjet-unió és a nemzetközi tárgyalások közötti kapcsolat szüntetését bejelölték, hogy

a megegyezés érdekében kössék elmenni az elfogadható és a népek jóváértéke szempontjából veszélyt nem rejtező legmesszebbmenő engedményeket.

A nemzetközi reakció azonban csak a Szovjetunióval szemben igyekszik engedményeket s még állandóan azt hangsúlyozta, hogy Marshall és Bevin „nem tehet több engedményt”, ezzel tulajdonképpen az igazságot kívánja palástolni, nevezetesen azt, hogy az angolszász diplomácia sok esetben módosítani akarja a Valldban és Potsdamban már egyöntetesen meghozott határozatokat.

A reakciós világjárást most azt kürtölgeli, hogy miután eredetileg május elején akarták berekesztetni a moszkvai tanácskozásokat, azok mégis április 20-án véget értek. Ezt azzal indokolták meg, hogy több lényeges szempontban nem sikerült megegyezést teremteni. Ez tény, de korántsem jelenti azt, hogy a moszkvai tárgyalások kudarcba fulladtak volna.

A leglényegesebb ellentét a nagy hatalmak felfogása között a jóvátétel kérdésében mutatkozik. A Szov-

(Folytatás a 4-ik oldalán)

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

Szerkesztő bizottság: dr. Horváth Miklós, dr. László Ferenc, Szemeréi Ferenc
Feladószerkesztő: SZABEDI LÁSZLÓ
Előfizetési díj egy hónapra 120.000 lei
KEZIRATOKAT NEM ORZUNK MEG

A MOSZKVAI RÁDIO MAGYAR ADÁSAINAK IDŐRENDJE:

Az első magyar nyelvű adás délután 4 óra 30 perctől, 5 óráig a 19, 20, 25, 26, 31, 31,5 méteres rövidhullámon, valamint a 315 és 360 méteres középhullámon.

A második magyar nyelvű adás este 7 óra 15 perctől 7 óra 30 percig a 31, 31,5, 41 és 41,5 méteres rövidhullámon.

SZOLGÁLTATÓ GYÓGYSZERTÁRAK BRASSÓBAN:

Szendán: Pavleam, Hirschner-utca 16. és Jókai, Kút-utca 53.
Csalitskó: Domnariu, Szabadság-tér 1. és Liebling, Hosszú-utca 42.

SZOLGÁLTATÓ GYÓGYSZERTÁR SEPSISZENTGYÖRGYÖN:

Csulik István, Szabadság-tér.

MOZGÓK MŰSORA BRASSÓ

Azok a titok — Astor: A börtön útja — Capitol: Róka kora kalandjai — Corso: A dzsungel bűndere — Lumina: Páris rejtelmei — Modern: Pompey kalandjai — Tarzan a vadak királya — Scala: A jépa anyókatlan.

SEPSISZENTGYÖRGY

Az est látogatni.

— A BUKARESTI ROMÁN-MAGYAR TÁRSASÁG főtitkárává N. D. Cocot neveztek ki. Az ideiglenes intézőbizottság a következőkből áll: Corneliu Codarcea, a tájékoztatási ügyi minisztérium igazgatója, P. Nistor tanár és Czikó Lőrinc képviselő.

— STAVRU TARASOV KÉPKI-ÁLLÍTÁSA a brassói Odor-képzőszalonban váltotta fel Mattis-Teusch nagykereskedő kiállítását. A dobrudzeai festőművész képkiallítása április 28-ig tart az Odor-ban.

— A BRASSÓI NÉPFŐISKOLA DIVATTRAJZTANFOLYAMA minden vasárnap 8. és 10-12 óra között tartja előadásait a MNSZ Mester-utca 16. szám alatti, székházában. Előadó Lukács Irén tanárnő.

— A BUCHENWALDI HALÁL-TÁBOR őrszemélyzetének 31 tagja ellen indított bűnper tárgyalását pénteken kezdi meg a dachau amerikai hadbírószék. Fővádlott Waldeck-Pyrmont herceg, volt SS főparancsnok. Készenléti garázdálkodásuk nyomán 1939-től 1941-ig a tábor ötvenegyezer lakója pusztult el.

● Köznevelésvilágítás. Mindazoknak, akik felejtették a felelősséget a nemzeti megjelentek és részvételükkel a fájdalommal egyetemes ügyekért, ezután mondanak ki a közszolgálat.

Dénes Mihály

— TÖBB MINT HETMILLIO HEKTÁR földet vetettek be április 5-ig a Szovjetunióban. Ez kétféleképpen több, mint a múlt év hasonló időszakában. Ukrajnában a vetésterület a tavalyinál háromszorosa.

— A BRASSÓI HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE Irodai helyiséget átköltöztetett a Matei Basarab, volt bolnari Malom-utca 2. szám alá, ahol április 17-én, csütörtökön délután 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— SCHACHT VÉDEKEZÉSE. (Berlin) A stuttgarti német náciellenítő törvényszék előtt Schacht, Hitler volt gazdasági minisztere, aki ellen az a vád, hogy pénzügyi egyezményekkel támogatta Hitler-Nemzetország főfegyverkezését és hosszú évek során egy követ fűjt Hitlerrel, azaz védekezik, hogy alig volt a világon pénzügyi intézmény, amely ne állott volna kapcsolatban Hitlerrel.

(Sepsiszentgyörgy) — Annak ellenére, hogy a vetési csatára vonatkozó mozgósítási parancs súlyos büntetést ír elő mindazok számára, akik elmulasztják mezőgazdaságilag hasznosítható földterületeik megművelését, mégis a Székelyföldön még mindig sok az olyan földterület, amelynek tulajdonosai, illetve gondnokai még meg sem tették az intézkedéseket abban az irányban, hogy bevéssék területeiket. Természetesen nem minden esetben csak a földtulajdonosok a hibásak, hiszen számosan vannak közöttük olyanok, akiknek nincsen állatuk, hogy a szántást elvégezhessék és nagy azoknak is a száma, akik nem rendelkeznek vetőmaggal. A vetési mozgósítási parancs azonban előírásokat tartalmaz az ilyen hiányosságok leküzdésére. A mozgósítási rendeletben foglaltak

végrehajtása a megyei, városi és falusi vetési bizottságok felelőseinek kötelessége. Ezek személy szerint felelősek azért, ha körzetükben bármilyen csekély földterület is megműveletlen marad.

A sepsiszentgyörgyi vetési bizottság vezetői elhatározták, hogy rövidesen megkezdik a vetési csata végrehajtásának ellenőrzését. Először azok a körzeti gazdák kezdik meg az ellenőrzést, akiket a bizottság nevezett ki, hogy az ő ellenőrzésük után a polgármesterrel és a mezőgazdasági kamara kiküldöttjével az élen a városi bizottság tagjai vizsgálják felül a vetés végrehajtását. A város határában az elsőfokú ellenőrzést a következő gazdák végzik, utcabeosztás szerint: Bajkuj János és Lepedus András (Székely, Kilyéni és

Orbán Balázs-utcák), Váncsa Váncs és Gáczy Ferenc (Borviz és Felszeg-utcák), Bács György (Kálvin- és Rákóczi Ferenc-utcák), Bács János és Vass János (Ereg, Vojkán- és Benedek Elek-utak), Bunika Mózes (Malinovsky- és Campului), Zátyi József és Takács János (Tudor Vladimirescu-, Roosevelt-, Vásártér, Mikes Kelemen-utcák), Ráduly Imre és Váncsa József (Puskás Tivadar, Lenin-út), Sántha Károly, Veres Pál (Váradi József, Horia Clouca és Crisan, Állatvásártér, Canepei és Padurei), Csákány Ferenc, Kovács Gábor, Székely József és Pap Sándor (Szemerja), Szabó Árpád (Malinovsky-út), Ady Endre és Kossuth Lajos-utcák), Balogh Gábor és Timár János traktor-biztosok, Újvárosi János kertészeti megbízott.

A Székelyföld iparosításáért és a jobb magyar jövőért

Adjunk ócskavasat, nélkülözhető gépet, szerszámot a brassói magyar szakipari iskolának!

(Brassó) — Megírtuk, hogy a MNSZ brassói iskolai bizottsága foglalkozott a brassói magyar szakipari középiskola súlyos felszerelési hiányainak kérdésével. A felszerelés hiányosságai az iskola fennmaradását veszélyeztetik. Közöltük azt is röviden, hogy az iskola hatósági engedélyt kapott ócskavas gyűjtésére Brassó, Háromszék és Csíkszeg területére, hogy az így nyert vasanyagból az iskola növendékei a szükséges szerszámaikat és egyéb felszerelésüket.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Torday Lajos igazgatóval, aki közölte, hogy kormányintézkedésre az Ócskavas és Fémhivatal 1947-1948. számú engedélyje alapján az intézetnek joga van az említett három megyében ócskavasat gyűjteni. Ebből az intézet tehetősége, szorga-

las növendékei az iskola szerszáma- és egyéb felszerelésének egy részét el is tudják készíteni. Emellett az intézet a piacra is termelhet és ezúton gondoskodhatik szükségletei másik részének anyagi fedezetéről. Ha teljes gép- és szerszámfelszerelésre lesz, az intézet önmagát anyagilag teljesen fenn tudja tartani.

A brassói magyar tannyelvű középiskola ipari fűszakiskola növendékei kisebbséget Brassó, nagyobb részt Háromszék- és Csíkszegből valók. Fenntartásának szükségét legjobban bizonyítja az, hogy a tanév elején annyian jelentkeztek beiratkozásra növendékként, hogy párhuzamos osztályokat kellett volna felállítani. Ehhez ezéves helyiség sem volt elég, de ha lett volna is, felszerelés hiányában nem tudnának ennyien dolgozni és előhaladni szakipari tanulmányaikban.

sának elmunkásai. Izzó vággyal tekintenek ezek a fiatalok a jövő felé. Ezt csak úgy építhetik ki, ha támogatjuk a brassói szakipari iskolát és ócskavas, szerszám, gép vagy gépi alkatrész és egyéb felszerelési tárgy adományozásával, vagy egyszerű használatra juttatásával valóra váltjuk ezeknek a helyrebesztő, forró szívű és acélos ifjú és akaratú fiataloknak legfőbb vágyát, hogy tanulhassanak a brassói magyar szakipari iskolában! (n.m.)

Szervezeti élet Brassó megyében

(Brassó) — Jakab János Brassó megye képviselője Veress Béla megyei elnök és Sipos Béla máj 1. előadásán a parlament színpadon sorra látogatta a megye falvait. Vasárnap délután Törökösön részt vett egy intézőbizottsági ülésen, amelyen megárgyalták a törökös szervezet kérdéseit. Felmerültek a község egyéb panaszai. Az intézőbizottság egy kérelmet nyújtott át Jakab Jánosnak a megyei politikai bizottsághoz való továbbítás céljából. Erősen sajnálta, hogy bár a község lakosságának több mint 60 százaléka magyar, sem a jezszo, sem a bíró nem tudnak magyarul. Kérte tehát, hogy a községbe olyan bíró helyezzenek, aki jól bírja a magyar nyelvet.

Csemadalfaluban szüfőfő megtevé a kultúrtház a vasárnapi nagygyűlésre. Először Veress Béla szólott a megjelenteknek. Kérte a község lakosságát, hogy támogassák a munkájukat, mert a MNSZ munkája csak így lehet igazán eredményes a megyében.

Jakab János részletesen beszámolt a parlament és annak keretén belül a magyar parlament csoport munkájáról, majd rámutatott arra, hogy első és legfontosabb feladata ma minden becsületes és demokratikusan gondolkodó embernek, hogy a kormányt támogassa a gazdasági csata megnyerésében. Rámutatott arra, hogy a reakció kizárásával a népi gazdasági helyzetet, mindent elkövet, hogy bizalmatlanságot hintsen el a demokráciával szemben. Fontos tehát, hogy az új termésk hátralevő négy-öt nehéz hónap alatt minden érintett ember állja meg a helyét. Mutasson rá a süttőgő hitelnek alaplatásának és leplezze le azokat, akik felhasználva a helyzetet a becsületes termelőket börtön akarnak gárgadálni. Kérte a megjelenteket, hogy a szervezeti tagdíjakat pontosan fizessék be. Minden tagdíj saját jóétüket szolgálja, hiszen a szervezet jobb sorsunkat küzd. A sérmekek orvosához, jogsegélyességünk kiharcolásához függetlenített embereknek van szükség. A MNSZ olyan szervezet, amelynek gazdasági alapját a nép adja. Minél erősebb ez az alap, annál eredményesebb munkát tud végezni.

Sipos Béla az arszonyokhoz szökött. Beszédében rámutatott azokra a szociális, kulturális és politikai feladatokra, amelyek az öntudatos nékre várnak és kérte az asszonyokat, hogy minél nagyobb számban kapcsolódjanak be a jövő építő munkájába.

Hová kell beadni az ócskavasat, szerszámot?

Ebből is látható, hogy Brassó, Háromszék és Csíkszegben minden magyar ember kötelessége a házatáján kallódó ócskavasat a brassói magyar szakiskola céljaira adni. Aki ráutalt, attól az intézet megveszi. Mindenütt a MNSZ helyi szervezetehez vigyék el a gyűjtött ócskavasat, ahol elismervény ellenében átveszik és továbbítják a brassói intézet részére. Ott kell bejelenteni azt is, hogy az illető igényt tart-e a beadott vas megváltási árára?

Hasonlóképpen szüksége van az intézetnek mindenféle gépre, gépi felszerelésre és szerszáma. Ezeket elismervény ellenében használhatja is átveszi az igazgatóság a tulajdonjog

biztosításával. Fontos, hogy mielőbb géphez és szerszámmal jusszon a beiratkozott hetven, túlnyomórészen székelyföldi tehetséges, törekvő növendék és dolgozhassék, tanulhasson szakmájában.

Gondolni kell azonban arra a nagyszámú növendékre is, akiket az intézet igazgatósága a jelen tanévben kénytelen volt elutasítani. Gondoskodni kell számukra is a szükséges szerszámokról és egyéb felszerelésről, hogy a jövő tanévben ők is a munkaszíntal mellé állhassanak!

Ezek a tanulmánygyő, tehetséges fiatalok lesznek a jövő ipar szakemberei, művezetők, almérnökök, mérnökök, a Székelyföld iparosítá-

Az árucikkek új osztályozása

(Bukarest) — A kereskedelmi és árkormánybizottság határozata értelmében a határozatnak a hivatalos lapban való megjelenése után az árucikkek új osztályozása lép életbe. Eszerint az árucikkeket nagy főcsoportra osztják. Az első két csoportba tartoznak azok az árucikkek, amelyeknek árát a minisztérium határozatilag állapítja meg, illetve már eddig megállapította. A harmadik csoportba tartoznak azok az áruk, amelyeknek árát az úgynevezett kalkulációs listástrom alapján állapítják meg.

a 349. számú törvény értelmében. A fenti áruken csoporton kívül még van az áruknak és szolgáltatásoknak egy negyedik csoportja, amelyre vonatkozóan az ár megállapítás szabad. Szabadon állapítható meg: a közjárművek, költözések, városközi szállítások, üvegezések, utcai fényképezés, kéményseprés, aktamásolás, ruházati, személygépkocsizás, takarmány- és gabonaszállítás, színházi beléptetői, mezőgazdasági munka, gőzfürdői kádhaználát, korecsolyázás stb. díja.

— A BRASSÓI RENDŐRFŐNÖKSÉG A TALÁLT LOVAK GAZDÁJÁT felhívja, hogy jelentkezzenek délután 9-1 óra között a 7-es szobában.

● HALÁLOZÁS. A makedai állami elemi iskolát és református egyházat, valamint a cshádót súlyos gyász érte. Labancz Miklós igazgató-tanító és énekes.

vérel vesztéi hosszas és súlyos betegség után folyó év április hó 14-én meghalt. Labancz Miklós, mint tanító szertartást tudott fejelemezni, mint katonai szolgatársával és igazgatóságával szerelte meg háztartási becsületét, mint ember pedig szorgalmas munkájával adott példát az egész község lakosságának az ország újra építésében. Ezért korai halála miatt országban részvét nyilvánul meg a gyászoló család körében.

Az önkényes áremelések ellen

Marosvásárhelyen több ezer ember tüntetős felvonulásban követelte a zugkereskedők, árdragítók és áruretegetők bebörtönzését

Az új bércek megállapítására vonatkozó miniszteri határozatokat a lelkiismeretlen üzerek szinte az egész országban indokolatlan és önkényes áremelésre használták fel. Még mielőtt a közfogyasztási cikkek új árának megállapítására vonatkozó miniszteri rendeletet nyilvánosságra, illetve végrehajtásra kerültek volna a különböző városokban, illetve helységekből, az árú-alkokkal vagy élelmiszerekkel rendelkezők arcátlanul feljogosítva érezték magukat nagyszabású áremelés végrehajtására. Mindez akkor történt, amikor a dolgozók még nem kapták meg új béreiket. A harádselési vagy olyan nagy eszékben, hogy a béremelést többszáz százalékkal túltelítő áremelést hajtottak végre a kereskedelem és árutorgalom minden terén. Ennek következtében a kötött bérért dolgozó munkások és tisztviselők, akik nem rendelkeznek élelmiszerkészletekkel, máról-holnapra olyan helyzetbe kerültek, hogy nem tudják beszerezni betevő feladataikat.

A dolgozók mindenütt a legnagyobb erővel adnak kifejezést annak a jogos kívánságuknak, hogy az önkényeskedő áremelőket haladéktalanul börtönözzék be, ültessék iparengedélyét vonják meg és az árelenőrző közeg-gek a legerélyesebben hajtsák végre a kormányzat szándékát, hogy a törvényes intézkedések szövegszerű betartásával szüntessék meg az árak és bércek közötti egyensúlyt.

Szigorú árelenőrzés a sepsiszentgyörgyi piacon

A sepsiszentgyörgyi piacon már napok óta meg lehet figyelni az áruretegetés felháborító jelenségét. Erre lapunk egyik műhelyi számában fel is hívtuk az illetékes hatóságok figyelmét és a dolgozó, ellátatlan tömegek nevében követeltük az árelenőrzések haladéktalan végrehajtását.

A vármegyei és városi közzétartási hivatal az iparcikkek árelenőrzésére vonatkozóan arra való hivatkozással, hogy az új árakat megállapító miniszteri rendeleteket még a hivatalok nem kapták kézhez,

nem kezdték meg az árelenőrzést.

Emiatt egyes kereskedők feljogosítva érezték magukat üzleteik bezárására, árúikkal elrejtésére. Természetesen ennek az lett a következménye, hogy a falusi östermelők látva a lelkiismeretlen kereskedők magatartását, szintén aránytalanul magasra emelték termelőnyei árát.

Miklós Imre polgármester és a városi közzétartási hivatal közgei, értesülve a nagyszabású áremelésről, azonnal megjelentek a piacon és a rendőrséggel karöltve árelenőrzést hajtottak végre.

Megállapították, hogy a piaci helyzet a vásárló közönség soraiban megbúvó fegyelmezetlen egyének okozzák. Olyan egyének, akik könnyen keresik a pénzt, nagyszabású felvásárlásokba kezdtek s megadták bármilyen árat bármiért. Ezek éppen olyan bűnösök, mint a zugárusok és hasonlóan megérdemelnék, hogy börtönbe kerüljenek.

Az ellenőrzés után alkalmunk volt beszélgetni a polgármesterrel, aki arra kért bennünket: szólítsuk fel a vásárló közönséget.

Értesítjük meg fegyelmezettéget s ne hagyja magát befolyásoltatni a feketézók kísérletezései által. A közellátási hatóságok felszólítják a kereskedőket is, hogy tartózkodjanak az áruretegetéstől és áremeléstől mindaddig, amíg arra a törvényes alap meg nincsen, mert a legsúlyosabb következményeknek teszik ki magukat.

A felszólításokkal kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy a leghatasosabb módja az árszóra leborotolás minden felszólításon túl az, hogy a még érvényben lévő rendelkezések alapján haladéktalanul tartózkodassanak a legolább néhányszor a harádselési és a szűcs néprétegek helyzetének lelkiismeretlen kihasználásáról körül. Ezzel elejét lehet venni a tömeghisteriának és csakis így lehet érvényesíteni a kormány rendelkezéseit.

Saját védőügyvédjüket lakására törték be!

(Brassó) — Három „nagy muli” betörő szélhámos húzódt meg az utóbbi időben Brassóban. Eftimescu Iacomi, Manescu Ion és Clipsea Ilarie. Eftimescu meg is házassodott. Jó családból való lányt vett el. De ez is csak porhinas volt a világ szemébe. Közben a háromtagú banda egyik betörést követve el Brassóban a másik után. A mintegy millió lej értékű rugó lopott tárgyakat Bukarestben értékesítették. Manescu Ion ügyvédjelöltként is szerepelt, hogy annál könnyebben forgozódhassék olyan körökben, ahol zsirosabb betörésekhez kínálkoztak lehetőségek. Jellemző, hogy Bodareu nevű ügyvédnél is betörték, aki pedig a banda egyik tagjának volt a védőügyvédje.

A banda utóbb napvilág is hajtott végre betöréseket. Ez lett a veszte. A távollévő Radu Ecaterina Buzdugan-utca 19. szám alatti házában éppen „végeztek” és távozni készültek, amikor egy postai kézbesítő észrevette a három jómadarat. Lármát csapott és a járőrköket segítségével az előhívott rendőrségnek sikerült végül is lakat alá tenni a díszes társaságot. A motozáskor Manescu Ionnal megtalálták Rusu Zenno dr. brassói ügyvéd nevével kiállított ügyvédjelölti hamis igazolványt, amivel a szélhámos betörő „társadalom állást” gondolt biztosítani magának, vagyonszámba körökben bűnös üzemeik előmozdítására.

Az EMGE is kísérleteket kezd a Cicin-féle szovjetbúzával

A különböző megyékből érkező jelentéseink szerint az őszi vetések közül a „Manitoba” fajtájú búzákat legnagyobb részben, az őszi árpák szinte teljesen kifagytak. Ezzel szemben a dr. Konopi Kálmán neves erdélyi magyar magnemesítő által nemestett „Odvoși 241” elnevezésű őszi búza mindenütt kitűnően telett.

Ilyen körülmények között különös érdeklődésre tarthatnak számot azok a kísérleti eredmények, amelyeket Cicin neves szovjet tudós a magnemesítés terén ért el. Mint már erről egyik előző sajtótudósításunkban írtunk, a Cicin-féle fagyálló peribúzával a kísérletek romániai növény-nemesítő telepeken is folynak. Az EMGE kérésére a jasi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet ténylegesen küldött feltett kérdéseinkre, amelyből kitűnik, hogy a keresztezéshez a deres tarack nevű fűfélé növényt és egy másik tarack-váljat használtak fel.

A válaszlevél közli még, hogy az ún. nemestésű búza második természet melegebb vidékeken augusztus végén-szeptember elején adja. A nemestés során több válfajt állítottak elő a Szovjetunióban, amelyek közül egyesek egyenértékűek, mások előlékel. A jasi telep hat változatot kapott, amelyeknek egy részét ősszel, egy részét tavasszal vetették el. Az új fajták azonosítása csak a vetéseknek egész éven át történő megfigyelése alapján eszközölhető, amint az mindent új növényfajta ellenőrző vizsgálatainak szokása. A jasihoz hasonló kísérletet végez Romániában több növény-nemesítő telep, ugyancsak a Szovjet-szövetésből kapott (eredeti) magvakkal. Román tudományos körökben nagy várakozással néznek a Cicin-féle búza romániai honosításának lehetőségére, ugyanakkor az EMGE is megteszi az előkészítőket, hogy az 1947. évi termésből megéri magvakkal saját kísérleteit megkezdhesse. Minden reményünk megvan arra, hogy kísérleteink eredményeinek lesznek, mert a keresztezés alapjául szolgáló tarackváltózatot a mi viszonyaink között is előfordulnak.

Dr. Nagy Miklós

Hatalmas női tüntetés Marosvásárhely főterén

(Marosvásárhely) — Tudósítónk telefonjelentése: Tegnap reggel Marosvásárhelyen a városháza mögötti lévo piactéren nagyszabású női tüntetés tört ki a feketézók és szabotálók ellen. A vásárolni akaró asszonyok ugyanis megdöbbenve tapasztalták, hogy az élelmiszerüzletek nagyrészenek ajtaja zárva van, a piacra felhozott élelmiszerek árai pedig megfizethetetlenül magasak. Emiatti felháborodásukban az asszonyok csoportba verődtek és parázstüntetést rendeztek a feketézók, áruretegetők és zugárusok ellen. A tüntetésről értesültek a gyári munkások is és a szaktanács képviselőivel az elükön szintén azonnal az utcára vonultak s csatlakoztak a tüntetőkhöz, akik elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a polgármesterhez. A küldöttség tagjai ki is váltak a tüntető csoportból, miatt a hatalmas tömeg a városháza épülete körül várta a fejleményeket.

A küldöttség Soós József polgármester, Rátz Béla alpolgármester és Hadady Károly közzétartási hivatali vezető előtt feltárta a pácun uralkodó tarthatatlan állapotokat. Hangoztatták, hogy

a dolgozók még meg sem kapták az új rendeletekben körvonalazott fizetéseiket, a piaci árak mégis annyira felerősödtek, hogy még amennyiben a dolgozók már megkapták volna is új fizetéseiket, akkor sem tudnák megvásárolni érte az élelmiszer-fenn-tartásához nélkülhatatlan szükséges élelmiszereket sem.

A küldöttség tagjai azonnali intézkedéseket kértek a feketézés és a zugkereskedelem letörésére. A város vezetőit megígérték, hogy mindent megtesznek az élelmiszer- és köz-szükségleti cikkek árának letörésére és intézkednek, hogy a feketézők megkapják méltó büntetésüket.

Már a küldöttség a polgármester-nél tartózkodott, a téren egyre gyűlt a tömeg és követelte, hogy a polgármesterrel az élen vonuljanak fel a piactérre. A polgármester azonnal a tüntetők élére állott és a több mint kétezer főnyi tömeg, ilyen fellépéssel, le a feketézőkhöz! le a zugkereskedőkhöz! körüljárták a piacot, majd a Kereskedelmi és Ipar-

hamara elé vonultak. A kamara vezetőitől a tömeg azt követelte, hogy vonják meg azonnal az iparengedélyt azoknak az üzlet tulajdonosok-nak, akik üzleteiket zárva tartják vagy árúikat eldugták.

Bak József, a Román Kommunista Párt vezetője elítélte azokat a lelkiismeretlen üzereket, akik a munkások és tisztviselők nehéz helyzetét arra akarják felhasználni, hogy

Életfogytiglani kényszermunkára ítélik az árdragítókat

A kormány törvénytervezeten dolgozik, amely 10 évi kényszermunkától életfogytiglani terjedhető kényszermunkával fogja sújtani azt, aki nem tartaná be az újonnan rögzített árakat, elrejtene az árut a közfogyasztás elől, vagy bármilyen más módon

zavart idézne elő a gazdasági életben.

Az árdragítást és árdragítást gyorsított eljárással torolják meg és ügyükben nem a rendes bíróságok, hanem külön e célra felállított Népbíróság fog ítélkezni.

Megkezdődött a magyarországi szlovákok és a szlovákiai magyarok kölcsönös átköltöztetése

(Budapest) — A magyar és cseh-szlovák kormány között létrejött lakosságcsere-egyezmény értelmében az elmúlt hét végén megkezdődött a magyarországi szlovákok és a szlovákiai magyarok most már tervszerű és ez utóbbiakat illetőleg, viszonylagosan emberséges átköltöztetése. A Csehszlovákiából átköltöztetett magyarok két első szállítmánya: összesen 149 lélek, állataikkal, mezőgazdasági gépekkel, ingóságokkal szlovák vonat-szerelvényeken szombaton érke-

zett meg Magyarország határálmására. Ugyancsak aznap kezdte meg Nyíregyházán az ottani szlovák átköltöztetési jelentkezők bera-kodását a rendelkezésükre bocsátott szerelvényekbe.

A Szlovákiaiból hazatelepülő magyarokat a dunántúli németlakta vidékeken helyezik el. Addig is, amíg a németeket mind sikerül kitelepíteni, összeköltöztetéseikkel csinálnak helyet a magyaroknak.

SZOVJET MŰ A TUNDRÁK VILÁGÁRÓL

(Moszkva, Agerpres) — A Tass szovjet hírügynökség közli: Szovjet tudósoknak egy csoportja most fejezte be egy öt kötetből álló „A Szovjetszövetség Távoli Szakkele-te” címet viselő mű összeállítását. A könyv anyagát számos tanulmányi expedíció a Szovjetszövetség észak-tartományi vidékein végzett és évekig tartó munkával szedte össze. A hatalmas tanulmány a Szibériát és Észak-

Amerikát elválasztó Bering-szorosan lévő Wrangel-sziget ismertetésével kezdődik. Egy másik kötet, Leonid Pertenko szovjet tudós műve a sarkvidéki növényzetével foglalkozik. E kötet érdekessége az, hogy szerzője azt Leníngrád ostroma idején írta. A többi kötetek részletesen leírják a szovjet sarkvidéki alutájait, felszínének jellemzőit, a tundrák állat- és növényvilágát.

